

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Avgvstini Valerii, Veronensis Episcopi, De Rhetorica
Ecclesiastica Libri III. Perqvam Ervditi**

Valiero, Agostino

Coloniae, 1582

Quomodò excita[n]di sint auditores ad gaudiu[m]. Cap. XXI.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-69050](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-69050)

Quomodò auditores ad verecundiã sint com-
mouendi.

Cap. XX.

DICAMVS de pudore, siue verecundia, qua cum timore magnam affinitatem habet. nihil autem est aliud pudor, siue verecundia, quàm quaedam extenuatio animi, ex malis orta presentibus, prateritis, atque futuris, ob qua subeunda sit ignominia alicuius nota. Hac affectio est digna Christiano, ad quam excitari auditores debent, argumentis in primis sumptis à contrarijs; cū nihil possit esse tam alienum à Christiano, quàm impudentia, qua est contemptus earum rerum, quas verecundi maximè reformidant, flagitiorum magistra, disciplina aduersaria, superbia filia, calamitatum socia. Excitãdi sunt auditores ad pudorem, & ad verecundiam; & declarandum, quàm sit turpe deserere aciem Christi, & transfugere ad sathanam, quàm sit ignominiosum membra Christi contaminare, imaginem Dei transformare in naturam bestiarum, quod voluptatibus in primis fit: turpissimum autem est, à fide parentum recedere, extra Ecclesiam viuere, sanctissimis sacramentis, veluti cibo non ali.

Quomodò excitãdi sint auditores ad gaudiũ.

Cap. XXI.

GAVDIVM, est affectio animi alicuius presentis boni opinione concepta. Ad gaudium excitari possunt auditores, commemoratiõe maximorum beneficiorum, qua diuinitus nobis collata sunt; in primis, in solennitatibus, quas sancta Ecclesia Spiritu sancto edocta, ce-

lebrat, & fidelibus tanquàm diuinae bonitatis atque clementiae cōpendia proponit: Gaudete, inquit D. Paulus ad Thessalonicē. in Domino semper, sine intermissione orate, gratias agite, quae verba cū B. Basilius duobus sermonibus explicaret, ostendit, cum gaudio orationē, cum oratione gratiarum actionem esse coniungendā: gaudēdum est, vt sanctus ille vir dicebat, cogitatione, quod cū nihil essemus, homines facti sumus, ad imaginem cali & terra domini, mente & ratione praediti, quia Deum cognoscimus, & creatoris pulchritudinem, artes & disciplinas percipimus: ac veluti per quasdam notas Dei prouidentiam & sapientiam legimus, discernimus bonum à malo, bonum appetere, & malum fugere à natura sumus edocti, alienati à Deo ob peccatum; iterum precio sanguinis D. N. Iesu Christi gratiam recuperauimus, à miserrima sathana seruitute liberati. Spes resurrectionis, bonorum angelorum expectatio, caeleste regnum sancto gaudio nos implet: eiusdem patris, qui est omnium pater, omnes sumus filij, eandem sanctam Ecclesiam, cuius lacte enutriti sumus, habemus matrem: communis omnium Christianorum hereditas est. Nemo igitur debet nō gaudere, immò iudicium benè constituti animi, est gaudium: Gaudendū omnibus, non solum rebus prosperis, quibus ad gratiarum actionem excitamur; sed etiam rebus aduersis, quia dum nos corrigit Deus, vt verè filios, non autem vt adulterinos videtur diligere: gaudendum, quod nobis, grauissimis morbis laborantibus, non deest medicus, neque medicina, Christus Iesus: quod nobis in huius vitæ peregrinatiōe tutissimam viam demonstrat: in hac erroris caligine, veritatem aperiat, in hac ymbra mortis, vitam nobis praestet:

gau-

gaudendum, quòd oratione in calum, quasi ascendamus, quia diabolo, vt inquit Hilarius, possumus resistere: sed in primis gaudendum, quòd per eam cum Deo coniungimur: gaudendum maximè paterna Dei prouidentia, & ea cura, quam de nobis habet. Sanctus ille propheta Hieremias, Ecclesiam ad latitiam incitat his verbis: Hæc dicit Dominus, audietur in loco isto vox gaudiij, vox sponsi & vox sponsæ, vox dicentiũ, Confitemini Domino exercituum, quoniam bonus Dominus, quoniam in æternum misericordia eius. Et Baruc: Exue te, Hierusalem, stola luctus, & vexationis tuæ, & indue te decore & honore, quia in Deo tibi est sempiterna gloria, circumdato te diploide à Deo iustitiæ, & impone mitram capiti tuo honoris æterni: Deus enim ostendit splendorem suum in te, qui sub celo est. Ad sanctum gaudium populus excitabitur, cum de frequentia sacramentorum sermones habebuntur, panem esse, qui de celo descendit, vt si quis illũ manducauerit, non moriatur: panem vitæ, salutarem animæ nostræ cibum: licere nobis, si volumus, vesci ambrosia illa celesti, & cum Christo coniungi, quo nihil potest esse præstantius, aut optabilius: Gaudendum esse tanto & tam celesti beneficio, quod diuinitus nobis concessum est. quotidianum esse panem, non esse semel in anno sumendũ, quo sapius eum quis sumit, eo tranquilliorẽ vitam agere. Ad latitiam etiã, & ad Christianum gaudiũ excitare solent populũ concionatores, nuntiantes plenarias Indulgentias siue Iubilea, quæ ita Spiritu sancto edocete summi Pontifices, Christi vicarij fidelibus largiri iustis de causis consueuerunt: latandũ esse orator Ecclesiasticus dicet Christianis, q̄ post multa peccata, quæ grauitèr punienda essent,

H 4 post-

postquam is, qui solus delet iniquitates, Deus culpam sacramento penitentiæ nobis remiserit, dispensator honorum, Ecclesia administrator, Christi vicarius Romanus Pontifex pœnas etiam remittat, ex meritis preciosissimi sanguinis Christi, cuius vna gutta sufficeret ad redimendos omnes, qui fuerunt, qui sunt, & qui futuri sunt homines; ex meritis itidem B. Mariæ virginis, sanctorum omnium, precibus fidelium, ut pœna, qua digni eramus, liberemur, misericordiæ & indulgentiæ diuinæ participes efficiamur. Verum tanto beneficio addendum est, neminem posse gaudere, qui sanctissimo penitentiæ sacramento à Deo peccatorum suorum veniã non impetrauerit; qui vitam, ut D. Augustinus scripsit, non mutauerit, ut vitam acciperet Sanctissimam Eucharistiam.

Quomodò consolandi sunt ij, qui rebus aduersis animo deiecti sunt.

Cap. XXII.

CV M multis & varijs periculis hominum vita sit exposita, & multa quotidie accidant, quibus, quæ natura humana est infirmitas, maximè perturbamur; idè infirmum, nè dicam miserum, animal homo, sæpè cõsolatione maximè indiget. quam nobis sic liceat describere: dolorum et sollicitudinum moderationem à recto iudicio, & à spe diuinæ providentiæ, & paternæ ipsius gubernationis profectam: cuius totius consolationis, cum sit Deus idem, qui est pater misericordiarum, excitandus est populus, ut è celo consolationem in rebus aduersis petat & expectet, ad quam orator Ecclesiasticus populum ita poterit